

Novi svijet

ISSN 1331-226X Godina XLVII. br. 6 - Lipanj 2011.

Cijena 15 kn

Na povjesnom
ispitu

Sport je temelj
zdravijeg
društva

U ZAJEDNIŠTVU S
BENEDIKTOM XVI.

SADRŽAJ

Tko koga odgaja?

Naslovica:
Mladi na Trgu bana Jelačića u očekivanju pape Benedikta XVI.
Foto:
Branko Simunović

Pojam "odgojna kriza" postaje sve više aktualan. Nije teško primjetiti da je prekinut lanac prijenosa vrijednotu jednog naraštaja drugome, iako se još nisu posve očitovalo posljedice. Ustvrdili su da smo suočeni s pravom "antropološkom katastrofom" – kako se nedavno izrazio kardinal Bagnasco – ne preostaje nam drugo do vaptiti i trčati u zaklon.

No, dvije stvari treba jasno reći. Kao prvo, nije dovoljno upućivati proglašene niti moralistički pozivati na povratak izgubljenim vrjednotama. Nije dovoljno ni pripremati projekte za revitalizaciju odgoja us-Visoka žuta žitamjerene novim naraštajima.

Moramo jednom zauvijek imati hrabrosti pogledati krizi u oči i priznati da se najprije mi odrasli moramo osjećati zahvaćeni širokim i dubokim procesom redefiniranja odgojnih pristupa i uloga.

Da, jer ako je istina da lanac prijenosa više ne funkcioniira, nije moguće da sve ovisi samo o novim naraštajima. Kao i uvijek, stvar je uzajamna. I mi smo uključeni u krizu, i to potpuno!

Zato se odgojitelji (obitelj, župa, udruge i pokreti, škola, svijet rada, itd.) ne bi smjeli samo pozicionirati izvan krize te odvažno i odlučno iznova predlagati što je izgubljeno. Naprotiv, trebaju se smatrati ne samo subjektom, nego i objektom onog dubokog duhovnog, etičkog i kulturnog redefiniranja te ulagati u odgojne pristupe i procese.

Svako je razdoblje autentične crkvene i društvene obnove imalo svoj pokretač, a nerijetko i kotač zamašnjak, u odgojnoj reformi. Nalazimo se u takvom trenutku.

Odgajati se na novi način kako bismo se pripravili odgajati na novi način, to je imperativ ovoga vremena. Već samim povezivanjem odraslih, mladih i djece, na drugačiji i konstruktivan način, dao bi se signal da je promjena doista i započela.

Piero Coda

3 RIJEČ ŽIVOTA Svetlo dolazi iz života	12 DUHOVNOST JEDINSTVA Obitelj je budućnost	20 INTERVJU Sport je temelj zdravijeg društva
4 IZ ŽIVOTA Roman protkan nadom	14 OBLJETNICA POKRETA FOKOLARA Učinci dijaloga	22 OBITELJ Ljetni praznici
5 EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA Let iznad San Paola	16 EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA Na povjesnom ispitu	23 ZDRAVLJE Gutljaj po gutljaj do ljepote i zdravlja
6 SPECIJALNO U zajedništvu s Benediktom XVI.	19 VIJEST Međunarodna diplomacija o Ivanu Pavlu II. i Chiari Lubich	24 SLIKOM I RIJEČJU Visoka žuta žita

Mjesečnik Pokreta fokolara

godina XLVII br. 6 - lipanj 2011.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 682206; e-mail: novisvijet@novisvijet.net, web stranica: www.novisvijet.net, Izdavač i nakladnik: Djelo Marijino - Pokret fokolara; Glavna urednica: Đina Perkov; Uredničko vijeće: Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat;

Tisk: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja pretplata** 150 kn, za Evropu: 33 EUR, za kontinent: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun (kunski i devizni) Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527 ZAGREBAČKA BANKA D.D., 10000 Zagreb, Paromlinska 2, Croatia, SWIFT CODE: ZABAHR2X, IBAN HR 91 2360000 11014 56527

Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti pretplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo.

Tiskanje ovog broja započeto je
27.06.2011.

RIJEČ ŽIVOTA

"Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno." (Rim 12,2)

Nalazimo se u drugom dijelu poslanice sv. Pavla, Rimljanim, gdje nam apostol opisuje kršćansko djelovanje kao izraz novoga života - prave ljubavi, prave radosti i prave slobode, koje nam je Krist darovao. To je kršćanski život, suočavanje s različitim zadatcima i problemima pred kojima se možemo naći na novi način, ali sa svjet-

lučiti, razlikovati što Bog želi od nas, izbjegavajući iluzije i greške u koje možemo lako upasti.

Riječ je o daru Duha Svetoga koji se zove "dar razlikovanja", a neophodan je kako bismo u sebi izgradili izvorni kršćanski mentalitet.

"Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno."

Kako pridobiti i razvijati u sebi ovaj tako važan dar? S naše

"Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno."

(Rim 12,2)¹

Svjetlo dolazi iz života

lom i snagom Duha Svetoga.

U ovom retku, koji je usko povezan s prethodnim, apostol izražava cilj i temeljni stav svakog našeg ponašanja: naš život kao hvala Bogu, čin ljubavi produžen u vremenu, u stalnom traženju Njegove volje i onoga što je Njemu najdraže.

"Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno."

Da bismo mogli ispuniti Božju volju, jasno je da ju trebamo prije svega poznavati. No, apostol nam daje do znanja kako to nije lako. Nije moguće dobro poznavati Božju volju bez posebnog svjetla koje nam u različitim situacijama pomaže raz-

se strane traži dobro poznavanje kršćanskog nauka. No to nije dovoljno. Kako navodi apostol, to je nadasve pitanje života; pitanje je to velikodušnosti i poleta u življenju Isusovih riječi, odbacivanjem straha, nesigurnosti i uskogrudnih računica. To je pitanje spremnosti i raspoloživosti da vršimo Božju volju. Upravo je to put da zadobijemo svjetlo Duha Svetoga i da u sebi izgradimo novi mentalitet koji se od nas ovdje traži.

"Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da mognete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno."

Kako ćemo živjeti Riječ života ovoga mjeseca? Nastojeći i mi zaslužiti ono svjetlo, potretno

da bismo dobro izvršavali Božju volju.

Zato ćemo nastojati sve bolje upoznavati Njegovu volju, kako nam je iskazuje Njegova Riječ, nauk Crkve i naše građanske dužnosti.

No, ciljat ćemo nadasve na život, jer, kako smo upravo vidjeli, pravo svjetlo proizlazi iz života, iz ljubavi. Isus se očituje onome tko Ga ljubi, provodeći u praksi Njegove zapovijedi (usp. Iv 14, 21).

Tako ćemo ispuniti Božju volju, što je najljepši dar koji Mu možemo ponuditi. To će Mu se svidjeti ne samo zbog izražene ljubavi, nego i zbog svjetla i plodova kršćanske obnove koju će pobuditi u nama i oko nas.

¹Riječ života, kolovoz 1993., objavljena u Novom svijetu br. 7-8/1993.

IZ ŽIVOTA

Vjera u ljubav i zajedništvo je tajna moga života, kao i svih promjena koje su se posljednjih godina dogodile

što sam proživjela sa suprugom i svekrom, još više se u meni učvrstilo uvjerenje da nikome nikada ne treba suditi za njihove postupke, jer puno puta ne znaju što čine, a samo im ljubav može otvoriti oči za istinu i obraćenje. U svemu me podržavalo zajedništvo s osobama iz Pokreta fokolara.

Čuda i Božje intervencije događale su se uvijek jer smo zajedno molili, tražili stan ili

prepoznao prijatelj iz škole koji je tu radio. Želio nam je pomoći da dodemo na pregled preko reda. Odbili smo rekavši kako ima težih bolesnika od nas. Iznenadila sam se kad nas je sutradan nazvao moj liječnik i upitao kako se osjećam te pohvalio naše ponašanje.

Zbog težine povrede trebalo je odmah pristupiti operativnom zahvatu, ali termin je bio tek za nekoliko mjeseci. Uvjerenja da Bog vodi računa o svemu, učinila sam što sam mogla kako bih u što boljem stanju dočekala operaciju. Odlazila sam na bolne fizioterapije i vježbe. Kad se približilo vrijeme za operaciju, liječnik me pregledao i iznenađen dobrom stanjem

Roman protkan nadom

M. B.

u meni i oko mene. Udovica sam i imam dvoje već samostalne djece.

Kaže se da život piše romane, a tako nešto bi se moglo reći i za moj život. Susret s Pokretom fokolara pridonio je da taj roman bude protkan nadom. Naučila sam vjerovati da Bog bdiye nada mnom i ljubi me; uočavati smisao u svim situacijama, pa i onim težim. Tako sam smogla snage prihvati s ljubavlju muža kad se vratio na smrt bolestan, nakon što je napustio obitelj, ne brinući se godinama za nas. Potom se brinuti za svekra i svekrvu, njebove roditelje, s kojima smo ostali živjeti zajedno do kraja njihova života. A plod mojih izbora i nastojana je ozračje radosti i topline. Puno mi je značio vedar duh moje svekrve, bake – kako smo je zvali, njen osjećaj za humor. Nakon svega

posao. Živjeli smo jedni za druge.

Što nastojim živjeti u obitelji, preljeva se i na život izvan obiteljskog kruga.

Nedavno sam u prometnoj nezgodi, pri naglom kočenju autobusa, teže povrijedila desnu ruku u ramenu. Nakon pregleda na hitnoj i svih pretraga, liječnik me pozvao u drugu ordinaciju. Jako sam se iznenadila kad mi je pokušao predložiti kako nastaviti daljnje liječenje. Kanio je prikazati osiguravajućem društvu lošije stanje od ionako lošeg, kako bih mogla dobiti veću naknadu. Objasnila sam mu da se to protivi mom načinu života i da ne želim ništa više osim onoga što mi pripada, kao i ostalim pacijentima. Sutradan sam trebala ponovno u bolnicu. Sa mnom je pošao i moj sin. Dok smo čekali na prijem, sina je

ruke odustao od zahvata, rekavši da bi postojeće poteškoće ostale i nakon operacije, a možda bi bile i veće.

U svemu tome sam vidjela zahvat Božje providnosti. Osim što sam imala priliku svjedočiti o svom načinu života, budući da sam bila na bolovanju, mogla sam biti uz svekrvu u zadnjim trenutcima njezina ovozemaljskog života, kao i uz još dvoje od moje bliže rodbine.

Trenutno sam bez posla, pa imam više vremena za susjede i mogu priskočiti u pomoć kad je to nekome potrebno. Posao neumorno tražim, jer bez njega ne mogu. No, sigurna sam da dijeleći sudbinu mnogih nezaposlenih, prihvaćajući i ovu situaciju s ljubavlju, mogu doprinijeti ispunjenju Božjeg nauma nad svijetom.

EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA

Eli, bila si uz Chiaru kad ste 1991. godine sletjeli u San Paolo i s njom si proživljavala taj trenutak. Čega se sjećaš?

Vrlo dobro se sjećam kako je avion nadlijetao San Paolo. Prije nego se počeo spuštati, napravio je nekoliko krugova. Chiara je uočila tu veliku razliku između brojnih nebodera a oko njih, na brežuljcima što okružuju grad, barakopoli, bezbroj siromašnih kuća. Ostala je pod dojmom te nejednakosti. I kod nas ima bogatih i siromašnih, ali nije bilo usporedbe između našeg i brazilskega društva. Taj dojam je imala u sebi čim je izšla iz zrakoplova.

Kad smo stigle u naš gradić, tu svoju zabrinutost izrazila je u razgovoru s raznim ljudima. I među samim članovima Pokreta

go: "Moramo angažirati poduzetnike da ostvaruju još više dobiti, a to znači da se sve više usavršavaju kao poduzetnici, kako bi više zaradivali i više dijelili". Tada je imala prigodu obratiti se većem broju poduzetnika. Svojim prijedlogom ona je vrednovala njihov rad, što više, poticala je da ga povećavaju. Objasnila je da bi u poduzeću svi morali doprinositi, postati svjesni te društvene obvezе, a unutar poduzeća trebalo bi vladati zajedništvo. Ne bi smjelo biti prejaka podjela između rukovoditelja, službenika i radnika. Svatko bi trebao doprinositi u skladu sa svojim sposobnostima, jer nije rečeno da ono što zna radnik zna i poduzetnik, i obrnuto. Chiara je vrednovala svakoga u poduzeću, svaku osobu i svaki zadatak u uzajamnoj

arhivCN

Sao Paolo – moderni neboderi okruženi "trnovom krunom", tzv. favelasima, tj. s bezbroj siromašnih baraka

Istoga dana Chiara se susrela sa skupinom mladih studenata.

Njima je povjerila razvoj nove teorije kojom bi se moglo promovirati novo društvo. Rekla im je da se zauzmu i da kroz vrijeme studija prodube tu novu ideju. "Ja vam sada dajem ideju, ali konkretnu primjenu, korist koju može donijeti kako ekonomiji poduzeća tako i ekonomiji jedne države ili naroda, to morate produbiti vi", rekla im je.

Kakve su bile reakcije mladih?

Nova ideja koju je Chiara lansirala u Brazilu posredovana je čitavom Pokretu i brzo se proširila po cijelome svijetu. Puno je bilo reakcija već prve godine. Odmah je više od stotinu poduzeća prihvatiло ideju i dalo se na raspolaganje, želeći slijediti novu liniju. Kasnije su, osobito iz Brazila i iz Filipina, dolazili odjeci od siromašnih obitelji koje su svjedočile što je njima značilo primiti pomoć, moći školovati djete ili dobiti radno mjesto. A čim bi se uspjeli postaviti na noge, i sami su znali reći da im pomoć više ne treba, što bi Chiara osobito dirnulo. Nisu se više osjećali siromašnima i željeli su i oni početi davati.

www.focolare.org

Let iznad San Paola

Eli Folonari bila je s Chiarom prilikom posjeta brazilskoj zajednici Fokolara, kada se rodila ekonomija zajedništva.

bilo je stanovnika baraka. I upravo joj je tu nakon nekoliko dana došla jedna ideja, koja je meni odmah zvučala kao posve nova.

Ideja koju je izrazila 29. svibnja 1991. kasnije je nazvana ekonomijom zajedništva.

Znamo da bi kršćani trebali pomagati siromahe dajući im ono što njima pretječe, međutim, Chiara je rekla nešto dru-

ljubavi, kako bi svi zajedno doprinijeli što boljem učinku poduzeća. Taj učinak ne bi trebalo namijeniti samo za dobro poduzeća, nego i za dobro društva, osobito za siromahe, za one koji ne uspijevaju napredovati, i to često ne zbog svoje manjkavosti, nego zbog opće situacije. Tamo je govorila o dijeljenju dobiti na tri trećine. Chiara je bila vrlo konkretna i odmah je prelazila na praktični dio.

SPECIJALNO

Papa Benedikt
XVI.:
"Srdačno
pozdravljam
ljubljenu
hrvatsku
zemlju i
velikim
zagrljajem
grlim sve
njezine
stanovnike".

IKA

U zajedništvu s Benediktom XVI.

Za vrijeme Papinog boravka u Zagrebu sav se hrvatski narod jednodušno okupio oko Petrova nasljednika

**Đina
Perkov**

**Dolores
Poletto**

Sigurno je da ovaj narod još dugo neće zaboraviti 4. i 5. lipnja 2011., dva dana proživljena s Benediktom XVI. I dok se slijedu dojmovi, u misli se vraćaju prizori čovjeka u bijelom dok radosno pozdravlja mnoštvo, dok susreće uglednike, dok pomno prati prijevod govora osobe koja mu se obraća. Mnogi su susreli njegov pogled, osmijeh, primili blagoslov. U ušima odzvanjaju njegove riječi i utiskuju se u dušu, počevši od onih prvih kojima se obratio izašavši iz zrakoplova: "S velikom radošću dolazim među vas... Srdačno pozdravljam ljubljenu hrvatsku zemlju i, kao nasljednik apostola Petra veli-

kim zagrljajem grlim sve njezine stanovnike".

Ovo je četvrti pohod pape Hrvatskoj u posljednjih dvadeset godina, narodu koji u srcu čuva uspomenu na neponovljivog Ivana Pavla II. Benedikt XVI. nije mogao a da ga ne spomenе: "U ovome se času želim prisjetiti triju pastoralnih posjeta mog ljubljenog prethodnika, blaženoga Ivana Pavla II. Hrvatskoj te zahvaliti Gospodinu za dugu povijest vjernosti koja povezuje vašu zemlju sa Svetom Stolicom".

Ovaj posjet događa se o dva desetogobljetnici proglašenja neovisnosti i uoči pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Kao

dobar poznavatelj naše zemlje Benedikt XVI. na samom početku izražava želju da "ova draga nacija, snagom svoje bogate tradicije, pridonese da Europska unija cijelovito vrjednuje duhovno i kulturno blago zajedničke baštine ljudskih i kršćanskih vrijednosti".

Glavni razlog Papinog dolaska je proslava Prvoga nacionalnog dana hrvatskih katoličkih obitelji, no u programu je i susret s predstavnicima kulture, akademске zajednice, poduzetnika, civilnog društva, politike, diplomatskog zbora te s poglavarima vjerskih zajednica u Hrvatskom narodnom kazalištu, kao i molitveno bdjenje s mladima na

Marko Puškaric

Jelačićevom Trgu.

U Hrvatskom narodnom kazalištu

Papina pojava u Hrvatskom narodnom kazalištu plijenila je pozornost i izazivala značajku. Nakon uvodnog izlaganja biskupa zadarskog mons. Željimira Puljića i prof. Zuraka, koji je spomenuo korijene brojnih hrvatskih kulturnih i znanstvenih ustanova, Papa je potvrdio kako treba spominjati te začetke, pa i zbog povijesne istine, i vrlo je važno znati pomno iščitavati te korijene, jer oni mogu i danas nadahnjivati.

Napomenuo je da sudjelovanje predstavnika drugih Crkvi i kršćanskih zajednica, kao i židovske i muslimanske religije, potvrđuje da religija nije neka zasebna stvarnost u odnosu na društvo, nego njegova prirodna sastavnica, koja trajno priziva okomitu dimenziju, to jest, slušanje Boga kao uvjet traganja za općim dobrom, pravednosti i pomirenjem u istini.

Spomenuo je i velikog hrvatskog znanstvenika, oca Ruđera Josipa Boškovića, koji vrlo dobro utjelovljuje sretnu vezu između vjere i znanosti. "U Boškoviću imamo analizu, imamo proučavanje mnogovrsnih znanstvenih grana, ali imamo i strast za jedinstvom. A to je tipično za

katoličku kulturu", rekao je Papa, napomenuvši da osim odavanja priznanja, treba koristiti metodu umnog otvaranja tih velikana.

Papa je za temu svojeg izlaganja odabrao pitanje savjesti, čiji ulomak objavljujemo.

Savjest - temelj slobodnog i pravednog društva

Ulomak iz izlaganja Svetog oca u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu 4. lipnja

Ovdje se želim usredotočiti na središnju temu mojega kratkog promišljanja: to je pitanje savjesti. Tema savjesti je transverzalna glede raznih područja u kojima djelujete i temelj je slobodnog i pravednog društva, kako na nacionalnoj tako i na nadnacionalnoj razini. Naravno, mislim na Europu, čija je Hrvatska oduvijek sastavnica na povijesno-kulturnome planu, a to će doskora biti i na političko-institucionalnoj razini. Valja priznati i razvijati velika dostignuća modernoga doba, to jest, priznavanje i jamstvo slobode savjesti, ljudskih prava, slobode znanosti i time, slobodnoga društva, ali pri tom zadržati otvorenenima razum i slobodu prema njihovu nadnaravnom temelju, kako bi se izbjeglo to da se ta dostignuća samoizbrisu, kao što nažalost

nerijetko možemo ustvrditi. Kvaliteta društvenoga i građanskoga života, kvaliteta demokracije dobrim dijelom ovise o tomu "kritičkom" čimbeniku, odnosno savjesti, o tome kako je se shvaća i o tome koliko se ulaže u njezino oblikovanje. Ako se savjest, prema prevladavajućem modernom shvaćanju, ograniči u subjektivni okvir, u koji se smješta religiju i moral, onda krizi zapada nema lijeka, a Europa je osuđena na nazadovanje. Ako se naprotiv savjest otkrije kao mjesto slušanja istine i dobra, mjesto odgovornosti pred Bogom i braćom ljudima, što je protiv svake diktature, onda ima nade za budućnost...

...Oblikovanjem savjesti, Crkva daje društvu svoj dragocjeni prinos. Taj se doprinos počinje oblikovati u obitelji, a učvršćuje u župi, gdje se djeca i mladi uče produbljivanju Svetog pisma, koje je "veliki kodeks" europske kulture. Istočno uče o smislu zajednice, utemeljene na daru, a ne na gospodarskom interesu ili na ideologiji, nego na ljubavi, koja je "glavna pokretačka sila istinskog razvoja svake osobe i cijelog čovječanstva" (Caritas in veritate, 1). Ta se logika besplatnosti, naučena u djetinjstvu i mladosti, potom živi u svakom okviru, u igri i u športu, u međusobnim odnosima, umjetnosti, u dragovoljnem služenju siromašnima i patnicima, a kada je jednom usađena, onda se može primjenjivati i u složenijim područjima politike i ekonomije, suradujući da jedan polis – grad, bude ugodan i gostoljubiv, da ne bude prazan, lažno neutralan, nego bogat ljudskim sadržajima, s izrazitom etičkom crtom. Vjernici laici su zapravo pozvani da tu velikodušno žive svoju izobrazbu, vodeći se načelima socijalnog nauka Crkve za istinsku laičnost, za socijalnu

Marko Pustkaric

*Papa u
Hrvatskom
narodnom
kazalištu: "Osim
odavanja
priznanja, treba
koristiti metodu
umnog otvaranja
tih velikana..."*

Mladi na Trgu bana Jelačića. Papu je bdjenje s mladima i ozračje molitve koje je vladalo na Trgu posebno doj Milo, a osobito je bio oduševljen tišinom koja je vladala tijekom klanjanja.

pravdu, za obranu života i obitelji, za slobodu vjere i odgoja.

Na Trgu s mladima

Papa se potom papamobilom uputio na Jelačićev trg, gdje ga je čekalo 50 tisuća razdraganih mlađih ljudi. Kontakt s njima bio je neposredan i jednostavan. Trg, mjesto susreta i komunikacije, na kojem često prevladava žamor i svakodnevna vreva gotovo je postao "hram", čiji je

mladih koji su živjeli u svom vremenu noseći u srcu novost Evangelijsa – osobito blaženoga Ivana Merza.

Nakon što je Mariji povjerio "svakoga od vas, da vas prati svojom zaštitom, a nadasve da vam pomogne susresti Gospodina i u Njemu pronaći puni smisao vašeg postojanja", program je nastavljen molitvenim bdjenjem.

Po riječima ravnatelja Tiskovnog ureda Svetе Stolice, Papu je to bdjenje s mladima i ozračje molitve koje je vladalo na Trgu posebno doj Milo, a osobito je bio oduševljen tišinom koja je vladala tijekom klanjanja. Papa se također snažno doj Milo kada je po završetku bdjenja video mlade koji kleče dok je prolazio papamobilom.

A dojmovi mlađih? "Teško mi je riječima iznijeti svoje iskustvo, osjećaje i atmosferu susreta", kaže Jelena, a tu teškoću osjećaju i mnogi drugi. Ona kaže: "Dani pripreme i susret sa Svetim ocem ispunili su moje srce neopisivom toplinom. Zajedništvo i ljubav koju smo osjećali učinili su me snažnijom osobom. Papa je dotaknuo naša srca i ujedinio nas u Kristu. Susret s njim ohrabrio nas je za svjedočenje naše vjere u doba krize morala. Bilo je to iskustvo koje je obogatilo moj život i kojeg ću se uvijek s radošću sjećati". Prolazeći narednog dana istim trgom duša zatitra pri pomisli na molitvenu tišinu koju je večer prije povremeno prekidao samo cvrkut ptica.

Radujte se!

Uломak iz govora Svetoga oca mlađima na Trgu bana Jelačića

Iskustvo svetoga Pavla pokazuje kako je, na našem putu, moguće očuvati radost i u mračnim trenutcima. Na koju on to radost misli? Svi znamo da u srcu svakog čovjeka boravi snažna

Branko Šimonović (Z)

čežnja za srećom. Svako djelo, svaka odluka, svaka nakana nosi u sebi tu skrivenu intimnu i prirodnu potrebu. Ali, vrlo često, primijetimo da smo pouzdanje položili u stvarnosti koje ne ispunjavaju tu želju, nego štovise, otkrivaju svu njihovu neizvjesnost. I upravo se u tim trenutcima osjeća potreba za nečim što „nadilazi”, što daje smisao svakodnevnom životu.

Dragi prijatelji, vaša je mlađost vrijeme koje vam Gospodin daruje da biste mogli otkriti smisao postojanja. To je vrijeme velikih obzora, snažno življenih osjećaja, ali i strahova zbog zahtjevnih i trajnih odluka, teškoća u učenju i radu, pitanja o otajstvu boli i patnje. Još više, to predivno razdoblje vašega života u sebi nosi duboku čežnju, koja ne briše sve ostalo, nego ga uzdiže kako bi mu dala puninu. U Ivanovu Evangeliju Isus, obraćajući se svojim prvim učenicima, pita: „Što tražite?” (Iv 1,38). Draga mlađosti, te rijeći, to pitanje nadilazi vrijeme i prostor, zahtijeva od svakoga muškarca i svake žene da se otvorí životu, i traži pravi put... I evo ono što iznenađuje: Kristov glas i vama ponavlja: „Što tražite?”. Isus vam danas govori: putem Evangelijsa i Duha Svetoga, da je On vaš suvremenik. On je onaj koji traži vas, prije

svod samo nebo, koje se večeras čini kao da se nagnje nad nas, rekao je na početku svog obraćanja, nakon pozdrava predsjednika HBK, đakovačko-osječkoga nadbiskupa Marina Šradića i dojmljivog svjedočanstva dvoje mlađih.

Papa je nastavio jasno rekavši mlađima da će ukorijenjeni u Kristu, moći u punini živjeti ono što jesu. Potom ih je pozvao slijediti primjer svetaca –

U ZAJEDNIŠTVU S BENEDIKTOM XVI.

nego vi Njega!

Potpuno poštujući vašu slobodu, On se približava svakome od vas i predlaže sebe kao istinski i odlučujući odgovor na onu čežnju koja prebiva u vašem biću, na želju za životom koji vrijedi živjeti. Pustite da vas uzme za ruku! Pustite da bude prijatelj i suputnik na vašem putu! Pouzdajte se u Njega, neće vas nikada razočarati! Isus vam daje da izbliza upoznate ljubav Boga Oca, daje vam da shvatite da se vaša sreća ostvaruje u prijateljstvu s Njime, u zajedništvu s Njime. Stvoren smo i spašeni iz ljubavi. I samo u onoj ljubavi, koja želi i traži dobro drugoga, uistinu možemo iskusiti smisao života, i radosni smo što ga živimo, pa i u naporima, kušnjama, razočaranjima, čak i plivajući protiv struje.

Dan obitelji na hipodromu

Nakon kišovite noći, nedjeljno jutro na zagrebačkom hipodromu, gdje su se od 3 sata slijevale rijeke hodočasnika, osvanulo je okupano suncem. Proslava Prvoga nacionalnog dana hrvatskih katoličkih obitelji počela je u ranim satima, a nakon bogatog programa u kojem je svojim svjedočanstvom sudjelovala i obitelj Lenkić iz zadarske zajed-

nice Pokreta fokolara, slijedilo je misno slavlje s Benediktom XVI.

U svojoj se homiliji Sveti otac srdačnim riječima obratio nazočnima. Rekao je kako je kršćanska obitelj uvijek bila primarni put prenošenja vjere te i danas posjeduje velike mogućnosti za evangelizaciju u mnogovrsnim okruženjima. Roditelje je potaknuo da se trajno obvezu učiti svoju djecu moliti i moliti s njima. "Približite ih sakramentima, osobito Euharistiji...; uvedite ih u život Crkve; u intimi doma nemojte se bojati čitati Svetu pismo, obasjavajući tako obiteljski život svjetлом vjere i hvaleći Boga kao Oca. Budite poput male Dvorane posljedne večere, poput one Marijine i učenika, u kojoj se živi jedinstvo, zajedništvo, molitva!"

Nakon misnog slavlja slijedila je molitva Kraljice neba u kojoj je Papa rekao kako je došao da nas učvrsti u vjeri. "Ali istodobno, vi darujete meni tu istu vjeru, obogaćenu svojim iskustvom, radostima i trpljenjima. Napose mi darujete svoju vjeru življenu u obitelji, da bih je očuvao u baštini sveopće Crkve", zaključio je.

Posebno je ozračje vladalo na hipodromu: susretljivost, strpljenje, dobrohotnost, radost. Jedan policajac "zaboravio" je službeni stav i podigao s poda zastavicu umornom hodočasniku, a volonter je strpljivo objasnjavao put do polja, roditelji okruženi djećicom kojoj stalno nešto nedostaje stajali su mirno pod lipanjskim suncem... mnoštvo malih-velikih gesta koje je Nebo zasigurno zabilježilo povezali su nas u jednu veliku obitelj.

Obitelji, budite hrabre!

Uломak iz Papinog govora obiteljima na zagrebačkom hipodromu

Želim izraziti koliko visoko cijenim tu osjetljivost i zauzetost za obitelj, ne samo zbog toga što se ta temeljna ljudska stvarnost danas, u vašoj zemlji kao i drugdje, mora suočiti s teškoćama i prijetnjama, pa stoga ima i posebnu potrebu da se evangelizira i podrži, nego i stoga što su kršćanske obitelji temelj za odgoj u vjeri, za izgradnju Crkve kao zajedništva i za njezinu misionarsku nazočnost u najrazličitijim životnim situacijama. Znam za velikodušnost i predanje s kojima vi, dragi pastiri, služite Gospodinu i Crkvi. Vaš svakodnevni rad odgajanja u vjeri novih naraštaja, kao i priprave na brak i praćenje obitelji, glavni je put obnove Crkve, kojim se također oživljava društveno tkivo zemlje. Nastavite s tom raspoloživošću ovu vašu dragocjenu pastirsku zauzetost...

...U današnjem je društvu više no ikad žurno potrebna nazočnost uzornih kršćanskih obitelji. Moramo na žalost ustaviti, da se, posebno u Europi, širi sekularizacija koja Boga života gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji.

Apsolutizira se sloboda bez odgovornosti za istinu, i njeguje se, kao ideal, individualno dobro preko potrošnje materijalnih dobara te površnih iskustava, ne vodeći računa o kvaliteti odnosa s osobama i o najdubljim ljud-

Papa s obiteljima:
"Kršćanska obitelj
uvijek je bila
primarni put
prenošenja vjere te
i danas posjeduje
velike mogućnosti
za evangelizaciju
u mnogovrsnim
okruženjima."

Mnoštvo pozdravlja Papu na zagrebačkom hipodromu

skim vrijednostima; ljubav se svodi na sentimentalni osjećaj i zadovoljavanje nagonskih poriva, bez nastojanja da se stvore trajne veze međusobne pripadnosti i bez otvorenosti životu. Pozvani smo da se odupremo tom mentalitetu! Uz riječ Crkve, veoma je važno i svjedočenje te zauzetost kršćanskih obitelji, vaše konkretno svjedočanstvo, posebno kao potvrda nepovredivosti ljudskoga života od začeća do njegova prirodnoga skončanja, što je jedinstvena i nezamjenjiva vrijednost obitelji utemljene na braku i na potrebi zakonskih odredbi koje bi podupirale obitelji u zadaći rađanja i odgoja djece.

Drage obitelji, budite hrabre! Ne popuštajte tom sekulariziranim mentalitetu koji nudi suživot kao pripravu ili čak kao zamjenu za brak! Pokažite svojim životnim svjedočanstvom da je moguće ljubiti poput Krista, bezrezervno, da se nije potrebno bojati brige za drugu osobu! Drage obitelji, radujte se očinstvu i majčinstvu! Otvorenost životu znak je otvorenosti prema budućnosti, pouzdanja u budućnost, kao što poštivanje naravnoga zakona

oslobađa osobu, a ne ubija je! Dobro obitelji je dobro i Crkve. Želio bih istaknuti ono što sam tvrdio prije: „Izgradnja svake pojedine kršćanske obitelji smješta se unutar veće obitelji Crkve, koja je podupire i nosi sa sobom. I obratno, Crkvu grade obitelji, male kućne crkve“. Molimo Gospodina da obitelji budu uvijek više male Crkve, a crkvene zajednice da budu više obitelji!

Drage hrvatske obitelji, živeći u zajedništvu vjere i ljubavi, budite što očitiji svjedoci obećanja koje je Gospodin, uzašavši na nebo dao svakomu od nas: „...ja sam s vama sve dane do svršetka svijeta“ (Mt 28,20).

U zagrebačkoj prvostolnici

Posljednje Papino javno obraćanje bilo je u znaku blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, u zagrebačkoj prvostolnici, na molitvi Večernje s hrvatskim biskupima, svećenstvom i redovništvom. Nazvavši ga nezaboravnim biskupom, Papa je rekao kako se upravo zahvaljujući njegovoj čvrstoj kršćanskoj savjesti, znao oduprijeti svakom totalitarizmu, te je u vrijeme na-

cističke i fašističke diktature postao braniteljem Židova, pravoslavnih i svih proganjениh, a potom, u doba komunizma, "odvjetnik" svojih vjernika, napose mnogih proganjениh i ubijenih svećenika.

Papa je primijetio da je ono posebno teško doba obilježio jedan naraštaj biskupa, svećenika i redovnika, spremnih umrijeti da ne bi izdali Krista, Crkvu i Papu. Narod je vidio da svećenici nisu nikad gubili vjeru, nadu, ljubav, te su tako ostali uvijek sjedinjeni. To jedinstvo objašnjava ono što je ljudski neobjasnivo: da tako kruti režim nije mogao slomiti Crkvu.

Stoga je potaknuo nazočne da ustraju u zajedništvu sa svojim biskupom i u međusobnoj suradnji. "Hranite svoje brižno uzimanje na izvorima Svetoga pisma, sakramenata, neprestane hvale Bogu, otvoreni i poučljivi djelovanju Duha Svetoga"

Ustvrdivši da Crkva mnogo očekuje od njih, potaknuo ih je da ljudima govore jezikom života koji je preobražen uskrsnom novošću. "Sav vaš život postat će tako znak i služenje posvećenju koje je svaki kršćanin primio kad je pritjeljen Kristu."

Obrativši se mladima koji se pripravljaju za svećeništvo ili za

U ZAJEDNIŠTVU S BENEDIKTOM XVI.

posvećeni život, među ostalim je poželio da herojsko svjedočanstvo blaženoga Alojzija Stepinca nadahne obnovu duhovnih zvanja među mladim Hrvatima.

Nakon iznenadnog nevremena u zagrebačkoj zračnoj luci, u vrijeme polijetanja zrakoplova kojim je Benedikt XVI. napuštao Hrvatsku, nad Zagrebom se nadvila predivna duga. To je još jedan u nizu mnogih znakova koji su obilježili posjet koji nikoga nije ostavio ravnodušnim. Svojom nazočnošću Papa je na dva dana pomirio i ujedinio hrvatski narod. U medijima su odzvanjale njegove poticajne poruke i tih dana smo svi postali bolji ljudi.

Crkvo, budi moralna savjest društva!

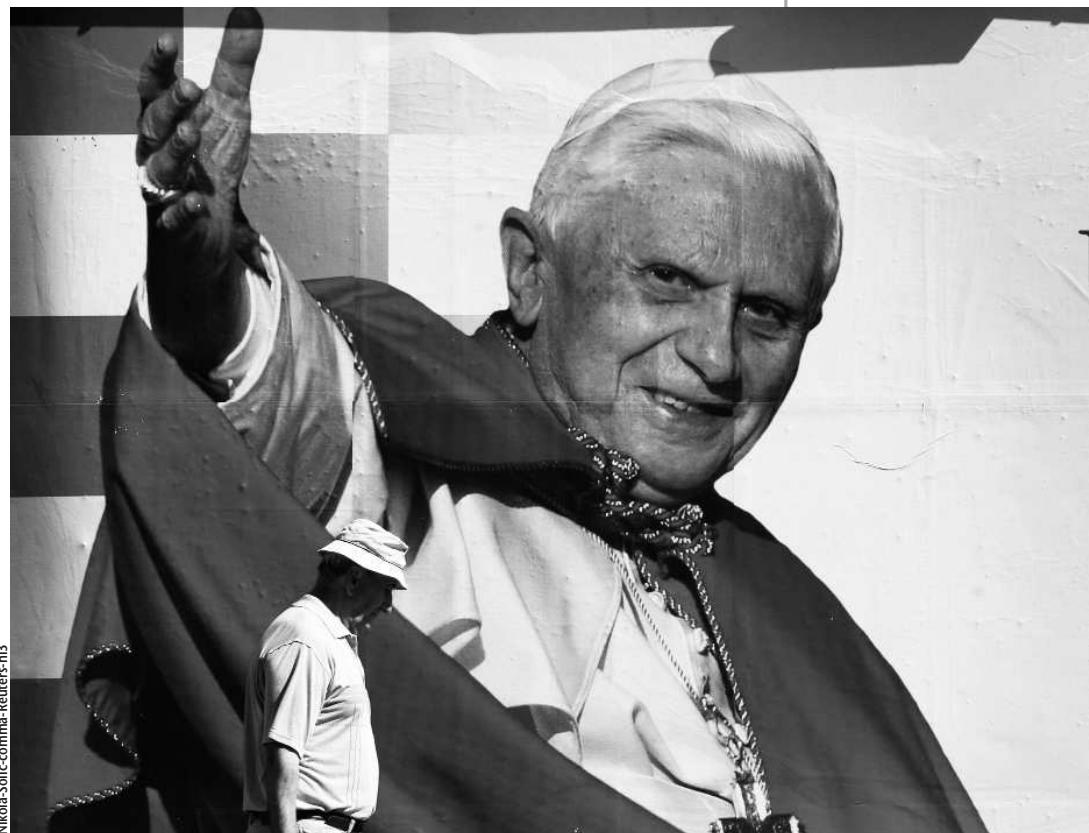
Uломak iz Papinog govora na molitvi Večernje u zagrebačkoj prvoštovnici

I danas je Crkva u Hrvatskoj pozvana na jedinstvo kako bi se suočila s izazovima u promijenjenom društvenom okruženju, nalazeći misionarskom spremnošću nove putove evangelizacije, posebice u službi mladim naraštajima. Draga braćo u biskupstvu, želio bih ohrabriti pri-

Nikola Solić/comm-Reuters-HB

je svega vas u obavljanju vaše službe. Što budete više djelovali u plodnom suglasju među sobom i u zajedništvu s Petrovim nasljednikom, to ćete se više moći suočavati s teškoćama našega vremena. Uz to je važno da se ponajprije biskupi i svećenici trajno zauzimaju za pomeranje među podijeljenim kršćanima, kao i među kršćanima i muslimanima, nasljeđujući Krista koji je mir naš. Svojim svećenicima ne propustite davanati jasne duhovne, doktrinarne i pastoralne naputke. Crkvena zajednica doista u sebi sadrži zakonite različitosti, no ipak ne može vjerno svjedočiti Gospodina ako nema zajedništva njezinih članova. To od vas zahtijeva budno služenje u dijalogu punom ljubavi, ali i jasnoće i čvrstoće. Draga braćo, prianjati uz Krista znači "čuvati njegovu riječ" u svim okolnostima (usp. Iv 14, 23).

S tim u vezi blaženi se kardinal Stepinac ovako izrazio: "Jedno od najvećih zala našega vremena jest osrednjost u pita-

njima vjere. Nemojmo si umišljati... Ili jesmo ili nismo katolici. Ako jesmo, onda se to mora očitovati na svim područjima našega života" (Homilija na blagdan svetih Petra i Pavla, 29. lipnja 1943). Moralni se nauk Crkve, danas često neshvatljiv, ne može odvojiti od Evanđelja. Upravo na pastire spada da ga pouzdano nude vjernicima, kako bi im pomogli procijeniti svoje osobne odgovornosti, sklad između njihovih odluka i zahtjeva vjere. Tako se napreduje u onom nužnom "kulturnom zaokretu", da bi se promicala kultura života i društvo po mjeri čovjeka...

...Ljubljena Crkvo u Hrvata, preuzmi ponizno i smjelo zadaću da budeš moralna savjest društva, "sol zemlje" i "svjetlo svijeta" (usp. Mt 5,13-14). Budi uvijek vjerna Kristu i njegovu Evanđelju, u društvu koje nastoji relativizirati i sekularizirati sve slojeve života. Budi boravšte radosti u vjeri i nadi.

Papa dolazi u katedralu na susret s hrvatskim biskupima, svećenstvom i redovništvom, gdje će govoriti o "nezaboravnom biskupu", blaženom kardinalu Alojziju Stepincu

DUHOVNOST JEDINSTVA

arhiv NS

Obitelj je budućnost

Govor Chiare Lubich u Luzernu (Švicarska), 16.svibnja 1999., prigodom 19. međunarodnog kongresa obitelji pod naslovom "Obitelj je budućnost"

**Chiara
Lubich**

Željela bih se zaustaviti na slici obitelji u zamisli Božjoj. Smion je to, ali ne i nemoguć pokušaj uronimo li u knjigu Njegove riječi i povijest Njegova odnosa s čovjekom, u Bibliju. Nije posrijedi beskoristan pokušaj jer nam, osim odgovora na zamršeno i proturječno stanje današnje obitelji, može otkriti i njezinu pravu narav.

Naravna ljepota obitelji – Biblija je isprepletena bračnom analogijom i obiteljskim simbolima, kao da Duh Sveti nije mogao naći neki drugi način da očituje žar, vjernost, besplatnost

i sveobuhvatnost ljubavi Božje. To potvrđuje da brak, kakvim ga je Bog zamislio, ima na neki način svetu narav.

Na početku stvaranja nailazimo na muškarca i ženu. Njima Bog povjerava zapovijed uzajamne ljubavi, poziva ih na plodnost i služenje prirodnim dobrima. To je predivna slika otkrića uzajamnosti, nastanka obitelji.

Ljudsko je biće pozvano živjeti u odnosu i na taj se način ostvaruje. Amo ergo sum (ljubim, dakle jesam), piše Emmanuel Monier.

Taj odnos obuhvaća čitav čov-

jekov svijet: obitelj, okoliš, povijest. U njemu nalazimo daljnju potvrdu da je obitelj upisana u čovjeka, pripada njegovoj naravi. Nije to neki oblik suživota vezan uz određen društveni model ili izum neke vladajuće skupine.

Bračno se zajedništvo zatim oslanja na prirodnu komplementarnost muškarca i žene što se u braku očituje u potpunom darivanju sebe sâmih.

To je jedinstven dar, karakterističan za bračno sjedinjenje, u kojem dvoje ne daruju nešto, već sami sebe – dok ne postanu jedno. To je put označen prirod-

nim zakonom, ali koji priziva i ostvaruje upravo božanski zakon.

Osim toga, muškarac i žena u braku, potaknuti ljubavlju jednoga prema drugome, ostvaruju opći poziv na jedinstvo. Prema riječima teologa Klausa Hemerlea, uzajamna otvorenost bračnih drugova životu – djeci istodobno je i njihov susret i dodir sa svijetom. U takvu se odnosu čovjek-svijet može prepoznati i specifičan prinos svakoga od njih: muškarac je više usmjerjen k izgradnji svijeta, a žena više k procesu njegove humanizacije.

Ali postoji nešto više.

Njezini trojstveni korijeni – Obitelj je nerazdvojno isprepletena otajstvom Božjega života, tajnom Presvetoga Trojstva: »Na svoju sliku stvor Bog čovjeka, na sliku Božju On ga stvari, muško i žensko stvari ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: "Plodite se i množite i napunite zemlju...."« (Post 1, 27-28).

Kad je jednom netko zamolio Isusa da govori o braku, on je citirao upravo ovu rečenicu iz Knjige postanka, preporučivši povratak »izvorima« ako želimo nešto razumjeti o otajstvu bračne ljubavi. Kada je Bog stvorio ljudski rod, stvorio je obitelj – muškarca i ženu i pozvao ih na zajedništvo po uzoru na otajstvo ljubavi samoga Njegova bića. Pozvao ih je da budu plodni i služe se svim stvorenim, u čemu se očituje neiscrpno Božje očinstvo.

»U svjetlu Novoga zavjeta – potvrđuje Ivan Pavao II. – moguće je u samom Bogu, u trojstvenom otajstvu njegova života, nazrijeti izvorni model obitelji. Božansko "Mi" vječni je model ljudskom "mi", osobito onomu "mi" koji čine muškarac i žena, stvoren na sliku i priliku Božju.«

Upravo u tome obitelj pronalazi svoje korijene.

Otajstvo ljubavi obuhvaća sve stvorenje. Zakoni ljubavi zakoni su prirode, a ljudska ljubav

sadrži i uzdiže tu neprekidnu igru stapanja i odvajanja.

Čuvarica života i škrinja odnosa u ljubavi – Ljudska ljubav ima svoja godišnja doba. Započinje zaljubljenosć koja, poput iskre ljubavi Božje, stvara bljesak i novim svjetлом rasvetljava voljenu osobu. Ta novost mijenja život, daje radost i oduševljenje za zajednički put kojemu se ne nazire kraj. To je gotovo genetsko naslijede para.

Slijedi razdoblje plodova, rasta, učvršćenja. Okolnosti se mijenjaju, a i samo se ljudsko biće tijekom vremena razvija i mijenja. Ljubav upoznaje nove trenutke, druge ukuse, druge izričaje – jer sposobnost ljubavi je upravo u neprestanom obnavljanju.

U toj dinamici koja ih čini jednom i nerazdvojnom stvarnošću, budućnost je supružnika. Budućnost koja ih upravo rađanjem novih života nadmašuje.

Bračna plodnost ima mnogostrukne izrade od kojih je najizravniji rađanje novih života. U rađanju supružnici surađuju u stvaralačkom Božjem činu koji preko njih širi svoju obitelj na zemlji. Piše Bonhoeffer: »On (Bog) muškarce i žene čini sudićnicima svojega stalnog stvaralačkog čina. Roditelji prihvataju svoju djecu od Boga kojemu ih zatim trebaju vratiti.« U djetetu koje se rađa, koje dolazi na svijet, supružnici na određen način svijetu daju Boga.

Roditeljstvo je važna etapa u oblikovanju obitelji. To je stvaranje i umnažanje novih odnosa, pojava koja se širi napredovanjem obiteljskog iskustva u vremenu. Obitelj tako postaje škrinja, predivno isprepletanje odnosa ljubavi, familijarnosti, priateljstva: bračne ljubavi među supružnicima, majčinsko-ocinske ljubavi prema djeci, sinovske ljubavi djece prema roditeljima, bratske ljubavi među djecom, ljubavi bake i djeda prema unucima i obratno, pre-

ma rođacima, prema kućnim prijateljima, susjedima...

Bog je doista zamislio obitelj kao tajanstven dragulj isprepletten ljubavlju.

Društvena dimenzija i utjecaj na društvo – Na svojem putu ona iz unidualizma muškarac-žena prerasta u zajedništvo osoba, poput izvora koji iz svježega, bogatog mlaza vode postupno prerasta u sve bujniju rijeku.

Obitelj tako postaje rađateljicom društva. K tomu, već ju je Ciceron odredio »temeljem grada, rasadnikom države«. U ulozi skrbnice svojih članova različite životne dobi, što je čini slikom otajstvene Božje ljubavi, obitelj je idealan uzor svakom ljudskom društvu.

Već godine 1993., na susretu održanom u Rimu povodom pripreme za Međunarodnu godinu obitelji, priopćila sam ovu svoju misao, istaknuvši bogatstvo vrednota koje posjeduje obitelj ako je u skladu s naumom Božjim. Vrednote koje, projicirane i primijenjene na čovječanstvo, mogu od njega učiniti veliku obitelj. Vrednote poput zajedništva, solidarnosti, duha služenja, uzajamnosti koje su za obiteljski suživot »normalne«, mogu biti uspješan lijek za mnoge sklerotične ustroje i važna uporišna točka za nov društveni poredak.

U svijetu postoje ustroji i ustavne u korist čovjeka, ali valja ih humanizirati, dati im dušu, kako bi duh služenja postigao snagu, spontanost i bio potican ljubavlju prema čovjeku, kao što je to u obitelji.

Za takvu istinsku i duboku društvenu promjenu ne trebaju veliki prevrati, dovoljno je da svaka obitelj bude ono što jest i da osjeća kako je njoj upućen žalosni poziv Baden-Powella, utemeljitelja izviđača: »Obitelji, postani ono što jesi!«

(nastavlja se)

U svijetu postoje ustroji i ustavne u korist čovjeka, ali valja ih humanizirati, dati im dušu, kako bi duh služenja postigao snagu, spontanost i bio potican ljubavlju prema čovjeku, kao što je to u obitelji

OBLJETNICA POKRETA FOKOLARA

God is back – Bog se vratio to je naslov knjige Johna Micklithwaita, urednika časopisa *The Economist* u kojoj s kolegom Adriantom Wooldridgeom analizira neke vidove američkoga društva, u Europi na žalost ignorirane. Sjeverna Amerika i zapadna Europa kćeri su dvije gotovo istodobne revolucije – francuske i američke, obje nastale u vrijeme prosvjetiteljstva, ali s vrlo različitim rezultatima. U Europi je religija ostavljena po strani, dok se u Americi stalno nastojalo redefinirati njezinu ulogu u javnom i društvenom životu.

Upravo je Sjeverna Amerika u posljednja dva stoljeća bila pozornica nekih vjerskih pojava s

ali ne i razdvajanje, pa je duhovna dimenzija i dalje bitna, kako na privatnoj tako i na javnoj razini, iako na različite načine.

Susret pravnika

U ovom kontekstu potrebno je promatrati i pedesetogodišnju povijest Pokreta fokolara u SAD. Sjeme duhovnosti jedinstva posijano je u Sjevernu Ameriku još pedesetih godina, ali je tek 1961. otvoren fokolar, kada su tri hrabri mladića stigli u doseljeničku četvrt New Yorka, s jednim ciljem da provode u praksi evanđelje. Od tada se ovaj stil života proširio tihim naporom stotina drugih osoba koje su se s njima susrele

Chiara Lubich posjetiti SAD.

Bez stvaranja buke Pokret fokolara razvio se u mnogim dijelovima Sjeverne Amerike. Proslava pedesete obljetnice i posjet predsjednici Marije Voce doprijeli su da se istaknu putovi do prinosa Fokolara američkom društvu.

U prva dva tjedna mjeseca travnja dva ugledna katolička svećilišta, Fordham u New Yorku i DePaul u Chicagu, primili su akademike s područja prava, ekonomije, pedagogije i

arhivCN

Učinci dijaloga

Sa sveučilišnim profesorima i vjerskim vođama u SAD predsjednica Fokolara bilježi rezultate jednoga hoda

**Roberto
Catalano**

važnim posljedicama na svjetskoj razini. Veliko evanđeosko buđenje koje se dogodilo tijekom XIX. stoljeća donijelo je novo vjersko oduševljenje u cijeli anglosaksonski svijet i utjecalo na pentekostalni pokret, nastao početkom 20. stoljeća u Kaliforniji, zahvaljujući Williamu Seymouru. Danas su upravo pentekostalci, uz Katoličku crkvu, kršćanska struja koja se sve više širi u SAD.

Napetosti između vjerskog i javnog područja bile su bez sumnje prisutne u 230 godina povijesti SAD-a, ali nikada nisu dovele do negacije Boga ili duhovnoga. Tražilo se razlikovanje

i prihvatile cilj Fokolara kao svoj: doprinijeti ostvarenju Isusove molitve "Oče, da svi budu jedno" (Iv 17,21).

"Duboko me se dojmila ova zemљa, ostavila mi je lijepi dojam", pisala je Chiara Lubich 1964. za vrijeme svoga prvog putovanja u New York. "Mislim da je ova zemљa osobito prikladna za duh Fokolara. Nema etničke premoći, nego je jasan osjećaj internacionalnosti. Vlada jednostavnost. Na misi sam molila za Pokret na ovom kontinentu i nadam se da će Bog uslišati moju molitvu jer molim za proširenje Njegova kraljevstva..." Ukupno će sedam puta

teologije. Razgovaralo se o vrijednosti duhovnosti zajedništva u njihovim sredinama. Kampus sveučilišta Fordham School of Law nalazi se na Manhattanu, jednom od čarobnih područja Velike Jabuke.

Na sveučilištu, koje su utemeljili i njime upravljaju isusovci, već nekoliko godina okuplja se skupina pravnika iz raznih sektora i iz različitih vjerskih tradicija – katolici, židovi, muslimani – protagonisti projekta "Pravo i zajedništvo" u kojemu

su godinama zauzeti, često plivajući protiv struje, u korist osobe i međuljudskih odnosa. Iz iskustva skupine proizшло je da duhovnost zajedništva može biti referentna paradigma i onima koji rade na području prava, s utjecajem i na druga područja akademske kulture, kao što je pedagogija, teologija i proučavanje religija. Iz toga uvjerenja nastao je susret s razmatranjem na temu "Duhovnost jedinstva – dar za naše vrijeme". Osim duhovnosti dodirnuta je i ekonomija temeljena na zajedništvu, etičko pitanje, osobno ostvarenje te kategorija ljubavi prema bližnjemu na pravnom području.

Odgovarajući na pitanja Maria Voce je na kraju dala detaljne prijedloge za traženje pravednosti i istine na pravnom području. Govorila je i o potrebi da se dijalog nastavi vodeći dijalog – to je prava metodologija kako prihvati razlike i prevladati ih.

Nadasve je ohrabrla sve da nastave svjedočiti jedinstvo u različitosti. "Znam da nije lako – rekla je – tko zna koliko ste puta doživjeli obeshrabrenje i razočaranje, ali vam zahvaljujem jer je život ove vaše skupine unutar sveučilišta omogućio da se i ovdje pronađe put prema sveopćem bratstvu."

Međuvjerski hod u Chicagu

Upravo je međuvjerski dijalog bio u središtu možda najznačajnijeg događaja proslave pola stoljeća Fokolara u Sjevernoj Americi, a održao se u Chicagu, gradu koji zauzima središnje mjesto u povijesti odnosa među sljedbenicima raznih vjera.

Ovdje se godine 1893. sastao prvi svjetski parlament religija, odlučujući događaj u približavanju kultura i vjerskih tradicija. Taj je događaj spomenut više pu-

web Movimento dei Focolari

ta u sinagogi Kehilath Anshe Maarav (Kam), gdje je 10. travnja održan susret oko 250 osoba.

U sinagogi Kam bio je prisutan pravi presjek ljudi vjernika: luterani, armenci, prezbiterijanci, baptisti, katolici, a najviše židovi, muslimani, hinduisti, budisti, sikhi i zoroastristi. Tridesetak nazočnih izmjenjivali su se na pozornici kako bi podijelili trenutke duhovnog zajedništva življene tijekom posljednjih trideset godina u duhu bratstva koje je posijala Chiara Lubich svojim susretima s predstvincima različitih vjera na raznim stranama svijeta.

Na kraju programa Maria Voce je sudjelovala u okruglom stolu s jednom kršćankom, jednim muslimanom i jednom židovkom. Istaknula je kako dijalog u kojem su zauzeti Fokolari svakako polazi od želje Chiare Lubich da se doprinese jedinstvu obitelji čovječanstva, ali i od proročkih susreta s drugim velikim vođama kao što su Nikkyo Niwano, Dadaji iz hinduističkog pokreta Swaydhaya, imam W.D. Mohammed i druge. "Zahvaljujući njima mogli smo otkriti bogatstva koja nismo poznavali", ustvrdila je predsjednica Fokolara i zaključila: "Prošlo je vrijeme straha. Sada moramo nastaviti na ovome putu. Ponesimo našim zajednicama bogatstva što smo ih otkrili. Zajedno možemo pomoci čovječanstvu." ■

*Predsjednica
Fokolara Maria
Voce i
dopredsjednik
Giancarlo
Faletti (oboje u
sredini) za
vrijeme dijaloga
u sinagogi u
Chicago*

*Pogled na
Chicago*

EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA

Na zaključnom susretu u Sao Paulu sedamnaest mlađih s raznih strana svijeta predstavilo je plan za budućnost ekonomije zajedništva

Na povijesnom *ispitu*

Nakon dvadeset godina poduzetnici, profesori i studenti ekonomije zajedništva sastali su se u Sao Paulu, gdje je sve počelo, pogleda usmjeren na budućnost

Trnova kruna

Kad je Chiara Lubich u svibnju 1991. sletjela u Brazil, ta je zemlja proživljavala tešku ekonomsku krizu, s godišnjom stopom inflacije od 500%. Susret s društvenim nejednakostima do kojih je dovela takva situacija vodila ju je k traženju mogućeg odgovora na ovaj problem.

U svoj je dnevnik tada zapisala:

"'Trnova kruna', tako kardinal Arns (tadašnji nadbiskup) iz Sao Paula naziva pojas siromaštva i bijede što okružuje grad prepun nebodera. To je veliki problem ovih zemalja u razvoju, jedan od

najvećih problema našeg planete. Mi tu možemo učiniti malo, ali Bog Otac može preuzeti briigu na sebe. On može riješiti problem i po vjeri nas, njegove djece. Bog može sve. Moramo se tome nadati i trebamo moliti.

Grad Sao Paulo godine 1900. bio je malo selo. Sada nije samo šuma, nego prašuma nebodera. Kapital se nalazi u rukama nekolicine, a drugi su iskoristavani.

No, zašto se tolika moć ne bi mogla usmjeriti k rješavanju ogromnih problema Brazil-a?

Zato što nedostaje ljubav prema bratu, prevladava računica i egoizam.

Moramo rasti, sve dok dobro

ne počne napredovati samo po sebi. A nada postoji, hoću reći – sigurnost."

Skupini od oko 650 poduzetnika, radnika i mladih iz cijelog Brazila u gradiću Ginetta, Chiara je 29. svibnja 1991. predstavila ideju dozrelu tih dana:

"Ovdje bi trebala niknuti industrijska postrojenja, poduzeća čiju bi dobit trebalo slobodno davati u zajedništvo, s ciljem koji je imala prva kršćanska zajednica: prije svega za pomoć potrebitima – ponuditi im posao, učiniti sve da nitko ne oskudijeva. Potom će dobit poslužiti i za razvoj poduzeća i struktura gradića, da bi se mogli formirati novi ljudi jer se bez novih ljudi ne može izgraditi novo društvo! Trebalo bi okupiti puno ljudi koji mogu biti dio-

**Đina
Perkov**

ničari, makar s minimalnim udjelom. I mladi bi svojim malim inicijativama mogli sakupiti sredstva i postati članovi dioničkog društva koje će podići taj industrijski grad. Takav gradić, ovdje u Brazilu, gdje postoji veliki jaz između bogatih i siromašnih, može biti svjetionik i znak nade."

Dvadeset godina kasnije

Točno dvadeset godina kasnije, 29. svibnja 2011. na zaključnom susretu u Sao Paulu mladi su predstavili plan za budućnost ekonomije zajedništva. Njih

sedamnaest s raznih strana svijeta na svojim su jezicima pročitali poruku koju su sami izradili, pravi program rada pod naslovom "Iz Sao Paula svijetu". "Neka ekonomija 2031. bude ekonomija zajedništva, za nas i za sve". To je znak onoga u što vjeruju, čemu se usuđuju nadati, ali i rezultat već započetog hoda.

1700 sudionika susreta "Prošto postaje povijest – 20 godina ekonomije zajedništva" upija uvjerenja i zahtjeve ovih mladih, koji ne podnose kapitalističku logiku. "Mi mlađi ovdje u São Paulo u svibnju 2011., s korijenima u svibnju 1991., ali i više nego ikad odgovorni za to kakva će biti ekonomija i svijet 2031., vjerujemo da je ekonomija zajedništva (EZ) prije 20 godina sišla na ovu brazilsku zemlju i zato da ohrani i omogući našu nadu."

Njihovi izraženi ideali su put žiga na izlaganja stručnjaka i na svjedočanstva poduzetnika koja su obilježila susret toga dana, a čemu je prethodila četverodnevna skupština sa 650 sudionika iz 37 zemalja.

Ideja da se veliki skup EZ održi u Brazilu bio je sretan izbor. Skupština je imala za okvir gradić Ginetta, 50 km južno od São Paula, upravo ono mjesto gdje je Chiara Lubich po prvi put izrazila intuiciju koja je sazrela u njoj nakon što je s bolom promatrala pojas baraka oko nebodera ove brazilske metropole. Isto tako znakovita je bila ideja da se susret u nedjelju 29. svibnja smjesti u auditorij Simon Bolívar, podignut u spomen Latinskoj Americi, centar što ga je projektirao veliki arhitekt Niemeyer, u želji da se preko umjetnosti pomogne što boljem povezivanju naroda tog kontinenta.

Ekonomija zajedništva "ima moć iznutra preobraziti ekonomski život, ne samo poduzeća, nego i obitelji, finansijskih ustanova, ekonomskih politika", istaknula je predsjednica

Fokolara Maria Voce u pozdravnim riječima upućenima putem video poruke za tu prigodu. Podsjetila je da treba imati na umu temeljni uvjet: "Ekonomija zajedništva doživjet će novi zamah ako za cilj bude imala ujedinjeni svijet i bit će sposobna pokrenuti srca, akcije, oduševljenje onih koji osjećaju težnju za velikim idealima za koje istrošiti svoj život". Ona ne sumnja da će doći "novo doba kreativnosti i protagonizma svih vas i odgovorit ćemo na veliki sastanak s poviješću".

U prilog ovim riječima poduzetnik Alberto Ferrucci predstavio je plodni rat skupštine; rektor sveučilišta Faapi u São Paulo, Rubens Ricuper, naveo je izazove i nade ekonomije; sociologinja Vera Araujo istaknula je temelje kulture davanja, dok je ekonomist Stefano Zamagni govorio o EZ kao preporodu ekonomije u globalnom društvu.

"Došli smo u Brazil kako bismo pokušali iznova bolje razumjeti Chiarino nadahnucé", pojasnio je Luigino Bruni, koordinator međunarodnog odobra EZ. Izloživši perspektive, napomenuo je da je danas potreban još jedan skok, uzlet svakog pojedinca i svih zajedno, ako se s nadom želimo uputiti prema 2031. godini, jer EZ lječi siromaštvo i preobražava ljudi, ali sada je potrebno mijenjati i ekonomske institucije.

Osvrnuvši se na dominantan pristup kojemu je u središtu kapital, Bruni je napomenuo da su osobe prvi i temeljni čimbenik u poduzeću i u ekonomiji. Iz njihove kreativnosti i njihova žara vidjet će se razlika. Konačno, EZ je nastala i nastaje svakoga dana iz jedne karizme. To je razlog što postoji duboka veza između EZ i mladih. Karizmama i mladima zajednička je nada, vjera u budućnost, veliki projekti i ideali, zaključio je. Novi naraštaj u EZ dragocjeni su plod ovih

prvih 20 godina, ali i jamstvo ubrzanog hoda u budućnosti.

"Govorite glasno"

"Govorite, govorite glasno! Imajte hrabrosti govoriti o EZ i velikim ekonomistima svijeta. Možda vas odmah neće ozbiljno shvatiti, no budući da je to stvarnost temeljena na istini, ona će se s vremenom probiti." Veći poticaj i bolje ohrabrenje nije mogao dati kardinal Odilio Scherer, nadbiskup San Paola, koji je došao posjetiti skupštinu EZ 26. svibnja.

Kardinal koji slovi kao jedna od najutjecajnijih osoba u Latinскоj Americi nema sumnji u utemeljenost EZ: "Vidim da je prijedlog EZ potpuno u skladu s onim što već dugo predlaže socijalni nauk Crkve za ekonomiju." Iz te tvrdnje nastaje njegov kategoričan poziv, spomenut gore: "Govorite, govorite glasno!"

Kardinal smatra da "EZ sigurno nudi mogućnost drugačijeg rješenja ekonomskih problema svijeta", jer "ekonomski sustav temeljen na binomu socijalizam-kapitalizam sigurno svijetu neće donijeti rješenje za ekonomiju. Ako ne bude novoga usmjerenja ekonomije, upravo u pravcu zajedništva i solidarnosti, mi se odlučno upućujemo

*Nadbiskup San Paola, kardinal Odilio Scherer:
"Imajte hrabrosti govoriti o EZ i velikim ekonomistima svijeta!"*

EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA

arhiv CN

Važan dio programa bila su svjedočanstva poduzetnika ekonomije zajedništva

prema propasti, kako je primijetio papa Benedikt XVI. u enciklici Caritas in veritate. Jer svijet ne nudi dobra u neiscrpnim količinama. Ako se ne dijeli, bogatstvo dovodi do sukoba."

"Ekonomija zajedništva ponudit će svjetlo ekonomiji svih zemalja. Ona počinje u malom, od obiteljske ekonomije, od ekonomije malih lokalnih skupina, a kad se zbroje mogu doista početi veliku promjenu koja će s vremenom – možda mi to nećemo vidjeti – stvoriti pravu preobrazbu, i u ekonomiji cijelog svijeta."

On nazire i to da je "ekonomija zajedništva prijedlog globalizacije solidarnosti, na što je Ivan Pavao II. puno puta pozivao i što Crkva i dalje napominje". Spomenuvši da uskoro ide u Rim na susret vatikanskog ureda za novu evangelizaciju, kardinal je rekao kako u ekonomiji zajedništva vidi "osobito prikladno sredstvo za novu evangelizaciju na području ekonomije".

Schererove riječi donose veću svijest sudionicima, predstavnicima onih koji u svijetu rade za EZ, ali i odgovornost.

Dojmovi iz Brazila

Na skupštini u Brazilu sudjelovali su i predstavnici EZ iz Hrvatske. Evo prvih dojmova dvoje sudionika.

Minka Fabjan: "Marijapoli

Ginetta, gradić gdje je 1991. nastala ekonomija zajedništva govori sam po sebi, kao i duše Brazilaca, njihov jezik, a osobito živa prisutnost Ginette Cagliari koja je bila tumač ovog Božjeg nauma, potičući da svi zajedno odgovorimo Chiari konkretno, djelima. Vidjeli smo izvanrednu industrijsku zonu Spartaco i njihove poduzetnike, koji žive svoj poziv na svetost, zatim značajan doprinos koji EZ daje socijalnoj ekonomiji u Brazilu, mnoštvo malih projekata u korist mladih koji žive na ulicama, postojanje javne politike u korist solidarne ekonomije... i na kraju snažan odnos s Bogom kojega mole sve. Prekrasna crkvica na brežuljku gradića svjedoči da je Njemu-Kralju sve moguće.

Iako je još maleno sjeme, prisutnost komisija EZ, studenata, profesora i poduzetnika s 4 kontinenta govorila je da je EZ postala svjetska stvarnost. Puno vremena bilo je izdvojeno za razgovore, kako bismo razumjeli što činiti da bi ovo sjeme postalo stablo i što više se proširilo. Ujutro su bila predavanja stručnjaka, iskustva i okrugli stolovi na teme: Poduzeće i poduzetnik EZ, Što znači raditi u zajedništvu, Siromaštvo i razvoj, Značaj industrijskih četvrti, Znanstveno istraživanje EZ. U dobro pripremljenim radnim skupinama cijelo poslijepodne smo se pokušali suočiti s našom

odgovornošću: gdje smo, kako naprijed... i naći odgovore na mnoga pitanja i izazove."

Niko Hribar: "Brazil je pravo mjesto gdje je potrebno govoriti o EZ, ponajprije zato što je ta zemlja kontrasta potakla inspiraciju Chiare Lubich; jer su ti kontrasti još uvijek prisutni i govore o nužnosti promjene ekonomiske paradigme, te zato što gradić Ginetta i industrijska četvrt Spartaco svjedoče da je paradiigma EZ moguća.

Industrijska četvrt Spartaco je mjesto poduzetnika svetaca. Svetost ljudi koji se bave ekonomijom promijenit će svijet. To je njihov glavni zadatak, sve ostalo su tehnička pitanja, više ili manje složena, što traži i odgovarajuće znanje, ali odlučujuće je ono prvo."

Ove stranice nisu dovoljne da prenesu sve ono što se u Brazilu događalo, pa ćemo se i u narednim brojevima Novoga svijeta vraćati temi ekonomije zajedništva.

VIJEST

"Za nas predstavljate važnu kariku u procesu pomirenja koji čovječanstvo očekuje." Tim je riječima Maria Voce radosno primila diplome u Međunarodni centar Pokreta fokolara u Rocca di Papa 8. lipnja 2011. Taj isti centar papa Ivan Pavao II. posjetio je 1984. godine.

Bilo je nazočno 13 veleposlanika i 5 diplomata koji su predstavljali svoja veleposlanstva, nekoliko predstavnika papinskih dikasterija, predsjednica Fokolara, uz nekoliko članova Generalnog vijeća Pokreta.

nja po istočnoj Europi, te nastavila: "U društvu koje obilježavaju napetosti, sukobi, prijetnje, pa čak i ratovi, ta vaša uloga je dragocjena". Maria Voce pronači osobiti sklad između rada diplomata i Pokreta fokolara. Pokret naime ima za cilj pridonijeti ostvarenju Isusova sna: "Da svi budu jedno".

U nastavku je gđa Anna Kurdiel, prvi tajnik poljskog veleposlanstva, istaknula bliskost Ivana Pavla II. i Chiare Lubich, dva izvanredna lika 20. stoljeća, u evangelizaciji koja

dok govorila je o odnosu Ivana Pavla II. i Chiare Lubich. Istaknula je prvi poziv na misu u privatnoj kapeli, nekoliko dana nakon njegova izbora za papu, 30 Papinih vlastoručnih pisama Chiari Lubich, redovite telefonske pozive s čestitkama na blagdan svete Klare, 9 poziva na ručak... "Chiara je željela njegovu potvrdu, no nadasve ga je željela obradovati", rekla je Eli. U tome je uspijevala, ako je Papa više puta rekao da je na svakom susretu s njom ili s fokolarinima doživljavao "veliku utjehu".

Dvoje mladih potom su darovali svoja svjedočanstva o susretima Ivana Pavla II. s njihovom generacijom, a supružnici Zanzucchi s obiteljima, polazeći od njihova osobnog i izravnog poznavanja Svetoga oca. Govorilo se i o zalaganju Chiare Lubich za zajedništvo među pokretima, što je obećala papi na Trgu sv. Petra na Duhove 1998. Gabriella Fallacara, godinama odgovorna za ekumenski dijalog Pokreta, potom je predstavila iskustvo "Zajedno za Europu", hod pokreta i zajednica raznih Crkava za Europu koji će narednu etapu imati u Bruxellesu 5. svibnja 2012., a bit će povezan s istodobnim događanjima u mnogim evropskim gradovima.

Upitali smo na kraju podtajnika Kongregacije za katolički odgoj mons. Vincenza Zanija kakav je značaj ovoga susreta. "Dolazi mi u sjećanje meditacija Chiare Lubich pod naslovom "Diplomacija". Chiara je govorila o diplomaciji ljubavi koja je u svojoj jednostavnosti sposobna vratiti dušu strukturama društvenog i političkog života. Danas je ovdje bio izraz te strukture društvenog i političkog života, a to su veleposlanstva. Ako postoji ljubav, razumije se da je svijetu potrebna ova mreža, nevidljiva, skrivena, ali u službi općega dobra, jedinstva", rekao je. ■

Međunarodna diplomacija o Ivanu Pavlu II. i Chiari Lubich

Stotinjak osoba nazočilo je susretu diplomata koji su priredili Pokret fokolara i veleposlanstvo Poljske pri Svetoj Stolici

Nedavna beatifikacija pape Wojtyle potakla je Fokolare i poljsko veleposlanstvo pri Svetoj Stolici da prirede ovaj susret, želeći izraziti duboku zahvalnost Ivanu Pavlu II. koji je s velikom ljubavlju pratio Fokolare još dok je bio biskup u Poljskoj. Ovaj skup nastavak je prethodnoga koji je 2010. okupio veleposlanike akreditirane pri Svetoj Stolici, u prigodi druge obljetnice smrti Chiare Lubich.

"Zauzeti ste u dijalogu", ustvrdila je Maria Voce koja se upravo vratila s dugog putovanja

započinje od ljubavi. Talijanski veleposlanik pri Svetoj Stolici Francesco Maria Greco, podsjetio je na važnost baštine Ivana Pavla II. za Italiju, na značaj koji je dao crkvenim pokretima kao elementu kohezije u zemlji i moralnog uzdizanja društvenog života. Mons. Joao Braz de Aviz, prefekt Kongregacije za ustavne posvećenog života i društva apostolskog života, potaknuo je na upoznavanje i poštivanje karizme jedinstva kao velikog znaka nade za današnji svijet.

Eli Folonari kao izravni svje-

www.focolare.org

INTERVJU

Draženko Kovačić obukao je ovu majicu u znak podrške projektu ravnateljice OŠ iz Žrnovnice, koja ima za cilj provesti edukaciju u navijanju

Kako biste se predstavili čitateljima Novog svijeta?

Otar sam dvoje djece, kćeri Lucije i sina Matea, i živim u skladnom braku sa suprugom Kristinom. Vlasnik sam ugostiteljskog obrta više od dvadeset godina, a posljedne tri godine zaista uživam radeći posao koji volim, kao tajnik Zajednice sportskih udruga Križevci.

Iza mene je i dugogodišnja sportska karijera, a pred mnom je završetak studija Sportske rekreacije na Kineziološkom fakultetu.

Za Vama je velika sportska karijera. Kako je sve počelo?

U jedanaestoj godini počeo sam s ozbiljnijim treningom u školi nogometa u NK Čelik, Križevci. Karijeru sam nastavio u NK Dinamo, NK Samobor, NK Slaven... U dvadeset drugoj godini, na nagovor mojeg trenera i istaknutog nogometnog

ARHIV NS (2)

Sport je temelj zdravijeg društva

Razgovor s međunarodnim nogometnim sucem Draženkonom Kovačićem iz Križevaca

Zdenko Horvat

suca, gospodina Brujića, položio sam sudački ispit i paralelno počeo suditi mlađim uzrastima.

U dvadeset osmoj godini postao sam najmlađi prvoligaški nogometni sudac i tu ostao sedamnaest godina. Imao sam i tu čast da našu zemlju predstavljam na međunarodnoj sceni, gdje sam sa znakom FIFE pro-

veo dvanaest prekasnih godina.

Nogometni sudac više puta doživjava i neodobravanja publike ili igrača? Kako se suočavate s takvim situacijama?

Za vrijeme utakmica uvijek sam bio maksimalno koncentriran na ono što se dešavalo na terenu za igru, tako da publiku u

većini slučajeva nisam doživljavao. Sa igračima sam uvijek imao dobru komunikaciju i uglavnom su respektirali moje odluke, te smo dobro surađivali. Najteže se bilo nositi s medijskim pritiskom prije svih važnih utakmica, no veliku podršku i oslonac nalazio sam u svojoj obitelji.

Što vam je najviše ostalo u sjećanju iz Vaše karijere? Možete navesti koji događaj?

Sportska karijera omogućila mi je da upoznam mnogo krasnih ljudi, kako u Hrvatskoj tako i diljem cijele Europe. Svaki sportski događaj za mene je bila nova krasna priča, kako na terenu tako i van njega. No, posebno bih istaknuo putovanje u Izrael gdje su nam domaćini nakon utakmice omogućili posjet Isusovom grobu. Taj trenutak duboko se urezao u mojim sjećanjima i ostati će za cijeli život.

Iz Vašeg iskustva, koja je uloga sporta u izgradnji pojedincu i društvene zajednice?

Što čovjek može naučiti baveći se sportom i je li sport kod nas dovoljno zastavljen u odgoju novih naraštaja?

Veliki broj mladih, od svoje predškolske dobi bude uključen u razne sportske programe. Iako postoje razne univerzalne športske škole gdje se radi stručno, primjereno dobi djece, ona su ipak u većini slučajeva uključena u rad sportskih kolektiva gdje ih zbog nestručnosti tretiraju kao „male seniore“, pred njih se stavlja teret rezultata a u potpunosti se zanemaruje da je njima potrebna igra i da je u tom osjetljivom razdoblju trener njihov drugi otac, vrlo značajan za odgoj i stvaranje budućeg uzornog i kvalitetnog člana društvene zajednice.

Smatram da sport nije dovoljno zastavljen u odgoju novih naraštaja. Tom problemu moralo bi se pristupiti studiozni te u odgoju kroz dobro osmišljene programe uključiti djecu, tretere i roditelje.

Čime se bavite i što Vas zaukljija?

Uz privatnu tvrtku koju vodim više od dvadeset godina, uključio sam se u rad lokalne zajednice športova gdje mi je najveća želja da kroz razne športske programe u gradu Križevcima u sport uključimo što više djece i da najveći dio sredstava iz gradskog proračuna bude usmjeren na programe uključivanja djece u sport i stručno usavršavanje trenera koji ih poučavaju.

Sudjelovali ste na međunarodnom kongresu Sportmeeta u Rimu. Kako ste ga doživjeli, koje dojmove nosite?

Za mene je to bilo jedno prekrasno iskustvo koje je potvrdilo

moja razmišljanja i nastojanja da se sportu u Hrvatskoj mora dati nova dimenzija, s toliko pozitivnog naboja i želje da se svijetu pošalje poruka kako sport može biti temelj u izgradnji boljih ljudi i zdravijeg društva.

Sportu treba pristupiti kao aktivnosti koja mora imati odgovornu ulogu u društvu, i to ne samo djece, već i njihovih roditelja, učitelja, sportaša, trenera i menadžera. Educirati roditelje o tome koliko sport ima važnu ulogu kod njihove djece u zadovoljavaju osnovnih ljudskih potreba za kretanjem, redom i poretkom, samopoštovanjem, socijalizacijom i u prevenciji raznih vrsta ovisnosti. Roditelji bi trebali shvatiti da je vrlo mali broj vrhunskih sportaša i da samo rijetki i posebno talentirani uspijevaju završiti u toj kategoriji, pa stoga djecu ne treba opterećivati rezultatima, već im treba omogućiti da prožive svoje najljepše doba u igri i veselju.

Kakve plodove može donijeti povezivanje sportaša i sportskih djelatnika koji sport doživ-

ljavaju kao nešto važno i pozitivno, a pokreće ih želja da njime pridonesu izgradnji ujedinjenog svijeta?

Povezivanje sportaša i sportskih djelatnika koji sport doživljavaju kao nešto važno i pozitivno je veliki korak u ostvarenju ideje da se sport promiče kao kultura življenja i životna filozofija ponašanja, kako prema sebi tako i prema drugima. Zbog toga je potrebno da se u taj projekt uključi što više ljudi iz svih društvenih sfera.

Želite li nešto poručiti čitateljima Novog svijeta?

Želio bih pozvati čitatelje Novog svijeta da se odazovu na bilo koju sportsku priredbu koja će biti organizirana u njihovom mjestu stanovanja, neka povedu sa sobom svoju djecu i nakon toga će još bolje shvatiti ovo o čemu sam pričao. Neka se i sami uključe u širenje naše ideje odgoja kroz sport i izgradnje kvalitetnijih društvenih odnosa u kojima dominira razumijevanje i poštivanje drugih.

Dio hrvatske ekipe koja je sudjelovala na Sportmeetu u Rimu s bivšim talijanskim košarkašem Markom Calamaiom. U drugom redu s lijeva Draženko Kovačić sa suprugom.

OBITELJ

od njihovog iskustva:

"Nemamo sredstva za nekačav egzotičan odmor, ali nam je najbitnije da provedemo vrijeme zajedno, bez obzira kamo idemo. Sve započinje u autu na putu do suprugovih roditelja za vrijeme blagdana. Put je dug i djeca ubrzo zaspaju, a suprug i ja volimo iskoristiti priliku i neometano razgovarati o planovima za cijelu godinu. U četiri sata puta uspijemo razgovarati o sve му, od stvari koje smo htjeli prodiskutirati a nikad zapravo nismo stigli, do problema koje je trebalo riješiti. Naravno, jedna od najvažnijih tema je planiranje godišnjeg odmora.

Ponekad provodimo odmor s drugim obiteljima jer tada djeca imaju društvo svojih prijatelja i uspiju raditi nešto što ne bi učinila kad bi bila samo s nama, kao na primjer planinarenje. Ipak, čini nam se važnim imati vremena samo za našu obitelj. Tijekom godine svatko od nas je vrlo zauzet svojim obvezama i aktivnostima, tako da nam je godišnji odmor postao i vrijeme kada se usmjeravamo na nas kao obitelj. Isto tako, na godišnjem odmoru nema sms poruka, računalnih igara, Facebooka i sl., pa se osjećamo slobodni od vanjskih utjecaja, te se neometano možemo posvetiti odnosima u obitelji, zabavljajući se zajedno i izgrađujući naše odnose. To je i vrijeme kada kao roditelji prenosimo vrijednosti našoj djeci.

U ove 23 godine proveli smo različite godišnje odmore. Za neke od njih mogli bismo reći da nisu ni bili pravi godišnji odmori. Primjerice, 7 dana kampiranja za vrijeme kršćanskog rock festivala. Bilo je odlično! Mislimo da nije važno gdje i kada, već kako iskoristiš ono što imaš. Sve je dobro ako doprinosi dobru obitelji i dobru njezinu članova."

Ana D.
Siewniak

Ljetni praznici

Nije važno gdje i kada, već kako iskoristimo ono što imamo

Bliži se kraj školske godine i sezona dugih ljetnih praznika. Oduševljenje za djecu, a briga za roditelje. Kamo otići na odmor ove godine? Možemo li si priuštiti odmor na obali ili ćemo morati smisliti neke druge, jeftinije verzije? Želimo li društvo ili volimo da smo sami, da imamo vremena za svog supruga i djecu?

Kada pogledamo na naša očekivanja, teško ih je usuglasiti kada se ona odnose na 10 neprojektivnih dana za koje smo radili i živjeli cijelu godinu. Želimo se maknuti iz svakodnevice, zabaviti na poteškoće s kojima se susrećemo, napuniti baterije, dobro se zabaviti, imati vremena za sebe, odvojiti vrijeme za molitvu, posvetiti se djeci i supruži, te pokušati nadoknaditi sve one sate koje smo proveli odvojeni

od obitelji. Lista je poduga.

Naša obitelj ove godine planira odmor u planinama s još jednom obitelji. Ideja o zajedničkom ljetnom odmoru pala je nakon što smo zajedno proveli Božićne praznike, kada smo se usprkos buci i kaosu koji su djeca napravila, vodenim kozicama, virusima, umoru i zaledenim cestama, svi stvarno dobro proveli. Djeca su iste dobi i dobro se slažu, a to je iznimno važno. Time nama roditeljima daju više vremena za druženje i odmor. Lijepo je i to što ova obitelj s nama dijeli duhovnost jedinstva, tako da će odmor biti i prilikda osobno i zajedno rastemo u životu s Kristom.

Lucija i Pavao su 23 godine u braku te imaju četvero djece, a na temu godišnjih odmora mogli bi dugo pričati. Evo nešto

ZDRAVLJE

Voda je ključni čimbenik ljudskog postojanja. Za vodu se kaže da je najzdravije piće. Ljudsko tijelo sastoji se od 60 posto vode, ona je sastavni dio naših stanica, čini najveći dio naših krvnih i limfnih sustava i donosi hranu u naše tijelo. Ujedno iznosi nečiste tvari, pomaže u pročišćavanju bubrega, pridonosi ravnoteži elektrolita koji pomažu u reguliranju krvnog tlaka, ovlažuje oči, usta, nazalne putove...

Dok svakodnevno ispijamo svoje količine, možda i ne osjetimo odmah sve dobrobiti takve navike. Ali, konzumiranje dovoljne količine vode pridonosi boljem zdravstvenom stanju organizma. Ona pomaže održanju volumena krvi čime se održava snaga tijela i poboljšava koncentraciju. Danas se smatra da voda pomaže čak i u sprječavanju nekih bolesti, kao što su prehlade, zavor, infekcija mokraćnih kanala, stvaranje bubrežnih kamenaca, pa čak i karcinoma mokraćnog mjeđura. Već su i istraživanja potvrdila da konzumiranje dovoljne količine vode daje više energije prilikom sportskih aktivnosti te da pomaže kod skidanja masnih naslaga. Stručnjaci danas preporučuju od 6 do 8 čaša vode na dan tijekom cijele godine.

Voda najkasnije dolazi do kože. To znači da moramo dnevno popiti dovoljno tekućine kako bismo namirili i taj, površinski najveći ljudski organ-kožu. Kad se zadovolji dostatna količina, koža postaje ljepša, glađa, mekša, nježnija i, konačno, otpornija na bore. Za vitku liniju je važno svaki dan započeti s čašom vode, tako se ublaži prva jutarnja glad. Dobro je i prije ručka najprije popiti dva decilitra vode kako bi se smanjila potreba za prevelikom količinom hrane. Voda utajuje glad, pa je i mnoge dijete drže na pijedestalu, kao prvi nužni korak za preoblikovanje tijela u vitkiju formu.

Gutljaj po gutljaj do ljepote i zdravlja

Kako prepoznati manjak vode? Teško je pretpostaviti pijete li dovoljno tekućine, samo zato što niste žedni. Kako starimo, naše osjetilo žedi slabi te ne shvaćamo kad je našem tijelu potrebno više tekućine. Mnoge starije osobe koje pate od artritisa, inkontinencije ili problema koji kretanje čine bolnim, namjerno uzimaju manje tekućine da bi smanjile odlaske u nužnik. Dnevni unos tekućine treba biti veći od količine koju izlučujemo urinom, a boja urina pokazuje kolika je njegova koncentracija. Provjerite boju svoje mokraće, koja treba biti svijetla. Tamnožuta boja mokraće znači da trebate više tekućine.

Preporučeni dnevni unos tekućine je od 2 do 3 litre, a valjga postići unos izvorske, mineralne, stolne vode, biljnih čajeva, juha, izotoničnih napitaka, prirodnih voćnih sokova te niskokaloričnih negaziranih bezalkoholnih pića. Dnevnom unosu tekućine pridonose i namirnice s visokim udjelom vode, poput voća i povrća.

Pripazite da uzmete dovoljno tekućine kad povećavate tjelesne aktivnosti, kad jedete hranu s mnogo vlakana, za vrijeme vrućih dana, kod velikih visina, na mjestima s malom količinom vlage i kad ste bolesni, posebice ako imate temperaturu, proljev ili ako povraćate.

Svi kronični bolesnici kojima je preporučen kontrolirani unos konzumnog šećera moraju ograničiti unos zasladienih napitaka koje sadrže šećer, pa tako i aro-

matiziranih voda. Ta se preporuka posebice odnosi na dijabetičare. Aromatizirana voda pripada skupini bezalkoholnih pića i sadrži znatno nižu energetsku vrijednost od ostalih napitaka. Naravno, nije dobro pretjerivati, te osobe sa prekomjernom tjelesnom masom trebaju uzeti u obzir energetsку vrijednost aromatizirane vode.

Alkoholna, gazirana i zasladiena pića te pića bogata kofeinom samo će pojačati proces dehidracije, jer potiču izlučivanje tekućine iz organizma, što znači da nije svejedno koji oblik tekućine unosimo u organizam.

Mnogi od nas su već prihvatali kontinuirano ispijanje vode kao životni stil, a za one koji na to gledaju kao na modni trend, vrijeme je da posegnu za svojom dnevnom dozom tekućine koja nas vraća u život.

**Mirjana
Grga, dr.
med.**

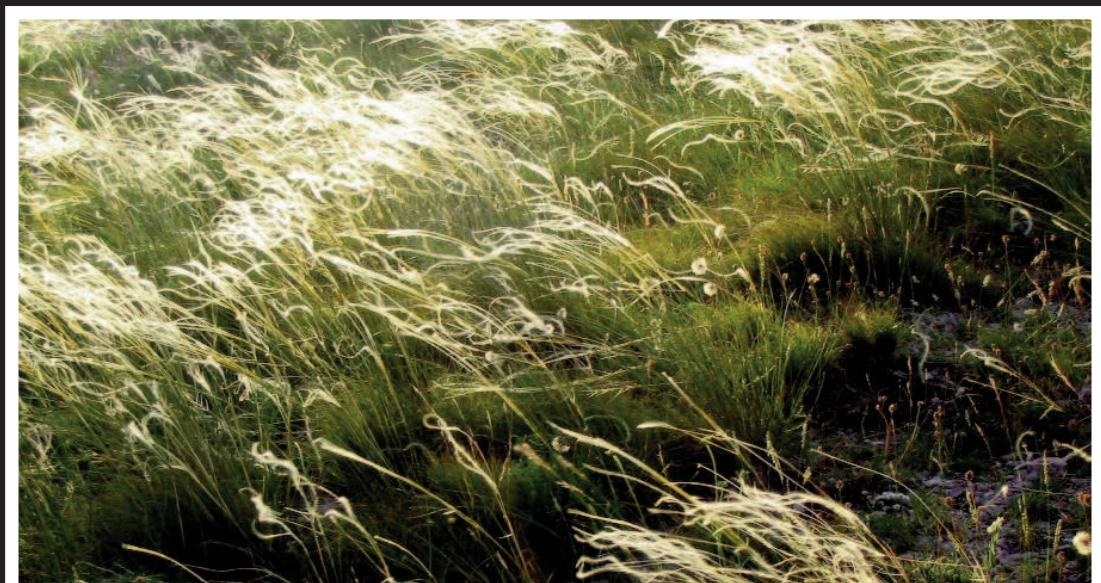

SLIKOM I RIJEČJU

VISOKA ŽUTA ŽITA

Kada u rumene zore
ili u jasna jutra
 prolazim
 poljima rosnim
 gdje mlad vjetar njiše teške
 klasove
 visokog žutog žita,
 iznenada staňem;
 i gle!
 Moje srce, od radosti, glasno kuca
 kao zlatan sat.

slike
**Božidar
Poljak**
izričaji
**Dragutin
Tadijanović**

